

Teza: wyrok karny a orzeczenie dyscyplinarne

Sąd dyscyplinarny jest związany wyrokiem skazującym co do popełnienia przestępstwa (jego znamion) i nie musi, a nawet nie może w tym zakresie czynić własnych ustaleń i ocen, a obwiniony nie może w postępowaniu dyscyplinarnym kwestionować faktu popełnienia przestępstwa. Stąd też na uwzględnienie nie zasługiwały zarzuty obwinionego w zakresie, w jakim podważały one prawidłowość prawomocnego orzeczenia sądu karnego.

Sygn. akt WO- 117/16

ORZECZENIE

z dnia 27 października 2016 roku

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w

Warszawie w składzie następującym:

Przewodniczący: SWSD Krzysztof Górecki

Sędziowie: SWSD Jacek Klimowicz (sprawozdawca)

SWSD Magdalena Śniegula

Protokolant: Kamila

Kamińska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego radcy prawnego Michała Jasiaka po rozpoznaniu w dniu 27 października 2016 r. na rozprawie

sprawy radcy prawnego W. M.

obwinionego to, że:

1)

w dniu 23 kwietnia 2006 r. przed przesłuchaniem W. H. w charakterze świadka w Komendzie Miejskiej Policji w K., wiedząc o tym, iż każdy świadek jest poucany przed przesłuchaniem o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, w czasie rozmowy telefonicznej podzegał W. H. do składania fałszywych zeznań, polegających na tym, aby potwierdził on, iż jako właściciel Zakładu Budowlano (...) z siedzibą w K. wykonał roboty budowlane, za które wystawił dla (...) spółki z o.o. z siedzibą w S. faktury o nr (...) z dnia 2 grudnia 2004 r., nr (...) z dnia 8 marca 2005 r., nr (...) z dnia 23 marca 2005 r., nr (...) z dnia

2 kwietnia 2005 r., nr (...) z dnia 11 kwietnia 2005 r., nr (...) z dnia

29 kwietnia 2005 r. na terenie bazy tej spółki w S. przy ul. (...), gdy w rzeczywistości roboty te były wykonane w K. przy ul. (...);

2)

w dniu 18 czerwca 2006 r. przed przesłuchaniem W. H. w charakterze świadka w Komendzie Powiatowej Policji w S., wiedząc o tym, iż każdy świadek jest poucany przed przesłuchaniem o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, w czasie bezpośredniej rozmowy, która odbyła się w jego biurze w S. przy ul. (...), podzegał go do składania fałszywych zeznań, polegających na tym, aby potwierdził on, iż jako właściciel Zakładu Budowlanego (...) z siedzibą w K. wykonał roboty budowlane, za które wystawił dla (...) spółki z o.o. z siedzibą w S. fakturę o nr (...) z dnia 2 grudnia 2004 r., na terenie bazy tej spółki w S. przy ul. (...), gdy w rzeczywistości roboty te były wykonane w K. przy ul. (...);

- które to czyny stanowią ciąg przestępstw z art. 18 § 2 Kodeksu karnego w związku z art. 233 § 1 Kodeksu karnego w związku z art. 91 § 1 Kodeksu karnego, za które radca prawny W. M. został prawomocnie skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w S.II Wydział Karny z dnia 27 maja 2014 r., sygn. akt (...), częściowo zmienionym przez Sąd Okręgowy w G. IV Wydział Karny Odwoławczy wyrokiem z dnia 25 czerwca 2015 r., sygn. akt (...),

tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego, polegającego na postępowaniu sprzecznym z prawem oraz godnością zawodu, określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 o radcach prawnych

na skutek odwołania obwinionego W. M. z dnia 19 lipca 2016 r. oraz odwołania Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 lipca 2016 r. od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Z. z dnia 19 maja 2016 r., sygn. akt (...)

orzeka:

I.

Zmienia zaskarżone orzeczenie w pkt 2 i 3, tj.

1.

za przewinienie opisane w pkt 1. 1) orzeczenia, na podstawie art. 65 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, wymierza obwinionemu radcy prawnemu W. M. karę zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na czas 6 (sześciu) miesięcy oraz dodatkowo, na podstawie art. 65 ust. 2b ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, orzeka zakaz wykonywania patronatu na czas 2 (dwóch) lat;

2.

za przewinienie opisane w pkt 1. 2) orzeczenia, na podstawie art. 65 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, wymierza obwinionemu radcy prawnemu W. M. karę zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na czas 6 (sześciu) miesięcy oraz dodatkowo, na podstawie art. 65 ust. 2b ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, orzeka zakaz wykonywania patronatu na czas 2 (dwóch) lat;

- za co na podstawie art. 65¹ ust. 1 ustawy o radcach prawnych ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. wymierza obwinionemu radcy prawnemu W. M. karę łączną zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na czas 9 (dziewięciu) miesięcy oraz dodatkowo, na podstawie art. 65 ust. 2 b ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, karę łączną zakazu wykonywania patronatu na czas 3 (trzech) lat;

II.

Zasądza od obwinionego koszty postępowania odwoławczego w wysokości 1.100,00 zł (słownie: jeden tysiąc i sto zł) płatne na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie.

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 29 stycznia 2016 r. Rzecznik Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Zielonej Górze wniósł o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przeciwko radcy prawnemu W. M., obwinionemu o to, że:

1)

w dniu 23 kwietnia 2006 r. przed przesłuchaniem W. H. w charakterze świadka w Komendzie Miejskiej Policji w K., wiedząc o tym, iż każdy świadek jest pouczany przed przesłuchaniem o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, w czasie rozmowy telefonicznej podżegał W. H. do składania fałszywych zeznań, polegających na tym, aby potwierdził on, iż jako właściciel Zakładu Budowlano (...) z siedzibą w K. wykonał roboty budowlane, za które wystawił dla (...) spółki z o.o. z siedzibą w S. faktury o nr (...) z dnia 2 grudnia 2004 r., nr (...) z dnia 8 marca 2005 r., nr (...) z dnia 23 marca 2005 r., nr (...) z dnia 2 kwietnia 2005 r., nr (...) z dnia 11 kwietnia 2005 r., nr (...) z dnia

29 kwietnia 2005 r. na terenie bazy tej spółki w S. przy ul. (...), gdy w rzeczywistości roboty te były wykonane w K. przy ul. (...);

2)

w dniu 18 czerwca 2006 r. przed przesłuchaniem W. H. w charakterze świadka w Komendzie Powiatowej Policji w S., wiedząc o tym, iż każdy świadek jest pouczany przed przesłuchaniem o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, w czasie bezpośredniej rozmowy, która odbyła się w jego biurze w S. przy ul. (...), podlegał go do składania fałszywych zeznań, polegających na tym, aby potwierdził on, iż jako właściciel Zakładu Budowlanego (...) z siedzibą w K. wykonał roboty budowlane, za które wystawił dla (...) spółki z o.o. z siedzibą w S. fakturę o nr (...) z dnia 2 grudnia 2004 r., na terenie bazy tej spółki w S. przy ul. (...), gdy w rzeczywistości roboty te były wykonane w K. przy ul. (...);

- które to czyny stanowią ciąg przestępstw z art. 18 § 2 Kodeksu karnego w związku z art. 233 § 1 Kodeksu karnego w związku z art. 91 § 1 Kodeksu karnego, za które radca prawny W. M. został prawomocnie skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w S.II Wydział Karny z dnia 27 maja 2014 r., sygn. akt (...), częściowo zmienionym przez Sąd Okręgowy w G. IV Wydział Karny Odwoławczy wyrokiem z dnia 25 czerwca 2015 r., sygn. akt(...),

Orzeczeniem z dnia 19 maja 2016 r., sygn. akt Do 2/16 Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Z. uznał obwinionego radcę prawnego W. M. winnym zarzucanych mu czynów wymierzając mu za przewinienie opisane w pkt 1 karę zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na czas 6 miesięcy oraz dodatkowo zakaz wykonywania patronatu na czas 2 lat, zaś za przewinienie opisane w pkt 2 karę zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na czas 6 miesięcy oraz dodatkowo zakaz wykonywania patronatu na czas 2 lat oraz orzekł o kosztach postępowania dyscyplinarnego.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Z. ustalił, że wyrokiem Sądu Rejonowego w S.II Wydział Karny z dnia

27 maja 2014 r., sygn. akt (...), zmienionym następnie wyrokiem Sądu Okręgowego w G. z dnia 25 czerwca 2015 r., sygn. akt (...) radca prawny W. M. został skazany za czyn z art. 18 § 2 Kodeksu karnego w zw. z art. 233 § 1 Kodeksu karnego w zw. z art. 91 § 1 Kodeksu karnego na karę sześciu miesięcy pozbawienia wolności warunkowo zawieszoną na okres 2 lat próby. Przesłuchiwany w charakterze obwinionego radca prawny nie przyznał się do zarzucanego mu przewinienia dyscyplinarnego ani do winy. W ocenie obwinionego skazanie go przez sąd karny było wynikiem błędów, w szczególności polegających na nieznanomości akt sprawy, a także skutkiem składania przez niego skarg na Prokuraturę i do Prokuratury Rejonowej w Słubicach. Obwiniony wskazywał również na zeznania świadka W. H., którego rzekomo miał nakłaniać do składania fałszywych zeznań, a który słuchany dwukrotnie przed różnymi sądami kategorycznie zaprzeczył, by radca prawny kiedykolwiek nakłaniał go do składania fałszywych zeznań.

Pismem z dnia 11 maja 2016 r. obwiniony wniósł o umorzenie postępowania w zakresie czynu opisanego w pkt 1 z powodu przedawnienia dyscyplinarnego,

a w zakresie pkt 2 o zastosowanie kary upomnienia lub nagany, w ostateczności kary pieniężnej w najniższej wysokości, a nadto zawieszenie postępowania dyscyplinarnego do chwili rozpoznania podania o kasację od prawomocnego wyroku skazującego złożonego do Rzecznika Praw Obywatelskich oraz dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów z dokumentów, w szczególności postanowienia Prokuratora Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 29 grudnia 2009 r., sygn. akt 3 Ds. 163/09.

Stan faktyczny w sprawie ustalono na podstawie dowodów w postaci zawiadomienia dziekana Okręgowej Izby Radców Prawnych w Zielonej Górze przez obwinionego o jego skazaniu, wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 25 czerwca 2015 r., sygn. akt(...) wraz z uzasadnieniem, apelacji z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie o sygn. akt (...), protokołu rozprawy głównej z dnia

9 kwietnia 2013 r. przed Sądem Rejonowym w S., sygn. akt (...), protokołu rozprawy głównej z dnia 22 grudnia 2010 r. przed Sądem Rejonowym

w S., sygn. akt (...), wyroku Sądu Rejonowego w S. w sprawie (...), protokołu przesłuchania obwinionego z 3 grudnia 2015 r., podania z dnia

19 października 2015 r. do Rzecznika Praw Obywatelskich, pisma Kancelarii Prezydenta RP z dnia 25 listopada 2015 r., pisma ETPCz z dnia 22 września 2015 r., uzupełnienia podania do Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 5 listopada 2015 r.,

wniosku

o ukaranie z dnia 29 stycznia 2016 r., pisma obwinionego z dnia 11 maja 2016 r. oraz protokołu rozprawy z dnia 19 maja 2016 r.

W ocenie Sądu I instancji okoliczności będące podstawą dokonanych ustaleń są niesporne, rozbieżny zaś jest ich odbiór przez obwinionego. Zdaniem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego w Zielonej Górze prawomocne skazanie obwinionego wyrokiem karnym stanowi delikt dyscyplinarny z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych i wyrok ten wiąże Sąd w zakresie ustalenia faktu popełnienia przestępstwa. Wobec powyższego Sąd I instancji nie jest uprawniony do podejmowania czynności zmierzających zarówno do weryfikacji ustalonego stanu faktycznego w procesie karnym, jak i oceny prawomocnego wyroku. Wiążącym, w ocenie Sądu, było także wyczerpanie przez obwinionego zwyczajnych środków zaskarżenia w ramach zakończonego postępowania karnego, stąd oddaleniu podlegał wniosek o zawieszenie postępowania dyscyplinarnego do chwili rozpoznania podania o kasację od prawomocnego wyroku skazującego, złożonego do Rzecznika Praw Obywatelskich, jak i o przeprowadzenie dowodów z dokumentów. Jak wskazał Sąd I instancji, prawomocne skazanie radcy prawnego za ciąg przestępstw polegających na podżeganiu świadka do składania fałszywych zeznań należy uznać za wyjątkowo naganne biorąc pod uwagę fakt wykonywania przez radcę zawodu zaufania publicznego, a także z uwagi na obowiązki zawarty w rocie ślubowania.

W ocenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego zgłoszony przez obwinionego zarzut przedawnienia nie mógł odnieść skutku, albowiem zgodnie z treścią

art. 101 § 1 pkt 4 K.k. w zw. z art. 102 K.k. i art. 233 § 1 K.k. karalność przestępstwa opisanego w art. 233 K.k. w zw. z art. 18 K.k. ustaje z chwilą upływu 15 lat od chwili jego popełnienia, a zatem w przedmiotowym wypadku termin przedawnienia zarzucanego radcy prawnemu w pkt 1 przewinienia upływa z dniem 22 kwietnia 2021 r., zaś w pkt 2 z dniem 17 czerwca 2021 r.

Odwołanie od powyższego orzeczenia wywiedli zarówno obwiniony, jak i Minister Sprawiedliwości.

Obwiniony radca prawny W. M. zaskarżył orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Zielonej Górze z dnia 19 maja 2016 r. w całości, zarzucając mu:

- brak wyjaśnienia wszystkich okoliczności sprawy i brak dopuszczenia dowodów z przedstawianych przez obwinionego dokumentów, a w szczególności postanowienia Prokuratora Rejonowego w G. z dnia 29 grudnia 2009 r., sygn. akt (...), z którego to postanowienia ponad wszelką wątpliwość wynika, iż postępowania karne przeciwko obwinionemu toczyło się z drastycznym naruszeniem prawa, a wobec obwinionego prokurator i sąd stosowały tymczasowe aresztowanie na podstawie nieistniejących dowodów, tj. nieistniejących protokołów zeznań ośmiu świadków, która to okoliczność musi mieć wpływ na ocenę zasadności i sposobu prowadzenia postępowania karnego przeciwko obwinionemu;
- brak należytego wysłuchania obwinionego, który w swoich wyjaśnieniach jednoznacznie wskazywał, iż postępowanie karne przeciwko niemu toczyło się z rażącym naruszeniem przepisów prawa i wręcz pogwałceniem podstawowych norm postępowania karnego, polegających na pominięciu przez sądy orzekające w sprawie karnej podstawowych dokumentów w formie pisemnej i oparły swoje orzeczenie na odwołanych dwukrotnie omyłkowych pomówieniach świadka W. H., który dwukrotnie słuchany przed sądem kategorycznie zaprzeczył, by obwiniony nakłaniał go kiedykolwiek w jakikolwiek sposób do składania fałszywych zeznań;
- całkowite pominięcie protokołów zeznań świadka W. H. złożonych przed Sądem orzekającym;
- całkowite pominięcie okoliczności braku jakiejkolwiek pomocy ze Strony Okręgowej Izby Radców Prawnych i jakiegokolwiek wsparcia ze strony Dziekana i Rady OIRP w Zielonej Górze przy ubieganiu się obwinionego o wniesienie kasacji przez Rzecznika Praw Obywatelskich i tym samym naruszenie podstawowego obowiązku pomocy ze strony korporacji dla obwinionego, jako członka Izby;
- naruszenie prawa materialnego, tj. przepisów art. 74 ustawy o radcach prawnych w związku z powołanym wyżej

przepisem art. 101 § 1 pkt 4 K.k. w zw. z art. 102 K.k.

1 w zw. z art. 4 § 1 K.k., który to przepis wprost nakazuje stosowanie ustawy względniejszej dla domniemanego sprawcy, a tym samym brak przyjęcia, iż nastąpiło przedawnienie karalności dyscyplinarnej czynu;

- naruszenie przepisów art. 4, 5 i 7 K.p.k. przez automatyczne przyjęcie za prawdziwe prawomocnych ustaleń sądu karnego bez jakiegokolwiek zbadania sprawy i bez zawieszenia postępowania i tym samym pozbawienie możliwości obrony jego praw przez brak zawieszenia postanowienia;
- drastyczną i rażącą niewspółmierność kary do domniemanego zawinienia i postawionego zarzutu z całkowitym pominięciem, że od chwili rzekomego popełnienia zarzucanego czynu upłynęło ponad 10 lat, a wobec powyższego wymierzenia kary zawieszenia w prawie wykonywania zawodu jest karą absolutnie niewspółmiernie surową z uwagi na okoliczności sprawy;
- całkowite pominięcie, iż główny proces karny w sprawie niniejszej nadal się toczy i w przypadku uzyskania korzystnego dla siebie rozstrzygnięcia przez obwinionego w tej sprawie i odmiennej oceny całości dowodów z przedmiotowej sprawy karnej, dojdzie do konieczności ewentualnego wznowienia postępowania z uwagi na rażące błędy apelacyjnego sądu karnego;

Mając na uwadze powyższe wniósł o:

- uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy Sądowi Dyscyplinarnemu I instancji do ponownego rozpoznania; lub
- uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i zawieszenie postępowania w sprawie do chwili rozpoznania wniosku obwinionego skierowanego do Rzecznika Praw Obywatelskich o wniesienie kasacji od wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 25 czerwca 2015 r., sygn.. akt (...); lub
- zmianę zaskarżonego orzeczenia i umorzenie postępowania na mocy art. 74 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 101 § 1 pkt 4 K.k. w zw. z art. 102 K.k. w zw. z art. 4 § 1 K.k. z uwagi na przedawnienie karalności czynu; lub
- zmianę zaskarżonego orzeczenia i złagodzenie orzeczonych kar do nagany z uwagi na drastyczną surowość orzeczenia i uniemożliwienie świadczenia zawodu w okresie przedemerytalnym i oczywistą niesprawiedliwość orzeczenia,
- dopuszczenie dowodu z dokumentu, tj. orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury z dnia 16 kwietnia 2016 r., sygn. (...) i orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej w Z. z dnia 17 grudnia 2015 r. sygn. (...) na okoliczność, iż dokładnie w tej samej sprawie w odniesieniu do tych samych zarzutów zastosowano wobec obwinionego karę pieniężną, a Wyższy Sąd Dyscyplinarny orzeczeniem z dnia 16 kwietnia 2016 r. uchylił orzeczenie i powołał się na treść art. 4 § 1 K.k. wskazując na przedawnienie ścigania dyscyplinarnego oraz dokumentu w postaci informacji dotyczącej wydania wyroku pilotażowego uwzględniającego skargę obwinionego na postępowanie władz karnych sądowych polskich z powodu rażącej przewlekłości postępowania przez Europejski Trybunał Praw Człowieka.

Minister Sprawiedliwości w odwołaniu z dnia 14 lipca 2016 r. zaskarżył orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Zielonej Górze w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze dyscyplinarnej, zarzucając mu obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 65¹ ust. 1 ustawy o radcach prawnych poprzez zaniechanie wymierzenia kary łącznej w przypadku jednoczesnego ukarania za przewinienia dyscyplinarne skarżonego orzeczenia karami jednostkowymi zawieszenia prawa do wykonywania zawodu i wniósł o połączenie kar jednostkowych i orzeczenie wobec radcy prawnego W. M. kary łącznej 1 roku zawieszenia prawa do wykonywania zawodu oraz dodatkowo 4 lat zakazu wykonywania patronatu.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny w Warszawie ustalił i zważył, co następuje:

Odwołanie obwinionego nie zasługiwało na uwzględnienie, zaś odwołanie Ministra Sprawiedliwości uznać należało za zasadne co do istoty.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutów odwołania obwinionego radcy prawnego Wyższy Sąd Dyscyplinarny w Warszawie stwierdza, iż brak jest podstaw do uznania trafności zarzutów odwołania i uwzględnienia jego wniosków. Okoliczności faktyczne w zakresie przypisanego obwinionemu czynu są niewątpliwe.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny w pełni podziela ustalenia faktyczne Sądu I instancji, uznając zarzuty odwołania (w dużej mierze sformułowane bez wyraźnego powiązania ich z konkretnymi przepisami prawa procesowego) za nietrafne, przede wszystkim z uwagi na fakt, iż ustalenia poczynione zostały m.in. na podstawie niebudzących wątpliwości dowodów z dokumentów (vide kopie orzeczeń sądów karnych). Wbrew stanowisku obwinionego nie doszło do automatyzmu działania Sądu I instancji poprzez przyjęcie za prawdziwe prawomocnych ustaleń sądu karnego albowiem Sąd Dyscyplinarny dopuścił

i przeprowadził dowody z dokumentów, na podstawie których poczynił ustalenia faktyczne, a które są miarodajne dla dokonania prawidłowej oceny stanu faktycznego sprawy. Sąd dyscyplinarny jest związany wyrokiem skazującym co do popełnienia przestępstwa (jego znamion) i nie musi, a nawet nie może w tym zakresie czynić własnych ustaleń i ocen, a obwiniony nie może w postępowaniu dyscyplinarnym kwestionować faktu popełnienia przestępstwa. Stąd też na uwzględnienie nie zasługiwały zarzuty obwinionego w zakresie, w jakim podważały one prawidłowość prawomocnego orzeczenia sądu karnego.

W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Sąd I instancji wszechstronnie rozważył okoliczności sprawy i prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe. Rozstrzygnięcie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego zapadło po przeprowadzaniu postępowania dowodowego w toku postępowania dyscyplinarnego, z ujęciem wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla sprawy. Na rozprawie w dniu 19 maja 2016 r. Sąd I instancji przeprowadził dowód z akt sprawy, wśród których, oprócz wyroków sądów karnych znajdują się także: podanie obwinionego skierowane do Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 19 października 2015 r., pismo obwinionego skierowane do Kancelarii Prezydenta RP z dnia 25 listopada 2015 r., pismo ETPCz z dnia 22 września 2015 r., uzupełnienie podania do Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 5 listopada

2015 r. oraz pismo obwinionego z dnia 11 maja 2016 r. Pozostałe dokumenty wnioskowane przez obwinionego w piśmie z dnia 11 maja 2016 r., tj. w szczególności postanowienie Prokuratora Rejonowego w G. z dnia 29 grudnia 2012 r. w sprawie (...), wbrew jednostronnej ocenie obwinionego, nie stanowią dowodu mającego znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszego postępowania dyscyplinarnego. Okoliczności wskazywane w postanowieniu Prokuratora nie mają wpływu na negatywną ocenę zachowania radcy prawnego, skazanego prawomocnym orzeczeniem sądu karnego za podżeganie świadka do składania fałszywych zeznań, który to czyn swoimi znamionami narusza treść art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 o radcach prawnych. W aktach sprawy znajduje się szereg dowodów, które przedkładał obwiniony w toku postępowania na swoją obronę i materiał ten, w ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, stanowił właściwą podstawę merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy. W toku postępowania dyscyplinarnego obwiniony radca prawny zmierzał do wykazania nieprawidłowości w prawomocnie zakończonym postępowaniu karnym, co jak wskazano na wstępie, jest niedopuszczalne w postępowaniu dyscyplinarnym, jako że Sąd Dyscyplinarny nie może w tym względzie czynić własnych ustaleń. Wnioski dowodowe, oddalone postanowieniem Sądu I instancji, nie podważały w swej treści prawidłowości oceny zachowania obwinionego, stwierdzonej prawomocnym orzeczeniem karnym i jako takie nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia.

Podobnie, wbrew stanowisku skarżącego, znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy nie miał wnioskowany przez niego w odwołaniu dowód z dokumentu w postaci orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury z dnia 16 kwietnia 2016 r., sygn. (...) i orzeczenia Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej w Zielonej Górze z dnia 17 grudnia 2015 r., sygn. (...) powołany na okoliczność „iż dokładnie w tej samej sprawie, w odniesieniu do dokładnie tych samych zarzutów” zastosowano wobec obwinionego karę pieniężną następnie uchyloną orzeczeniem WSD z uwagi na przedawnienie ścigania dyscyplinarnego.

Mając na uwadze powyższy zarzut, Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie wskazuje, że sądownictwo dyscyplinarne obu samorządów zawodowych, tj. adwokackiego oraz radcowskiego stanowią odrębne od siebie oraz przede wszystkim niezależne instytucje, na co wskazuje także wprost treść przepisu art. 67 ustawy o radcach prawnych, który stanowi, że „postępowanie dyscyplinarne o ten sam czyn toczy się niezależnie od postępowania karnego lub postępowania dyscyplinarnego wszczętego w jednostce organizacyjnej, w której przepisy szczególne przewidują takie postępowanie”. Jakiegokolwiek podobieństwa obu procedur w żaden sposób nie wpływają na niezależność w ocenie i końcowym rozstrzygnięciu, w tym co do kary dyscyplinarnej, dokonywanej przez sądy dyscyplinarne radców prawnych -

stąd też wniosek, w zakresie w jakim dotyczył dopuszczenia dokumentów podlegał oddaleniu. Na marginesie jedynie wskazania wymaga, że z uzasadnienia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury z dnia 16 kwietnia 2016 r. nie wynika aby tamtejszy Sąd uznał, iż doszło do przedawnienia ścigania przewinienia dyscyplinarnego, a wskazał jedynie na konieczność analizy sprawy pod kątem przepisów względniejszych dla obwinionego w kontekście stawki wymierzonej mu kary pieniężnej.

Podobnie na uwzględnienie nie zasługuje zarzut obwinionego sformułowany w kontekście jego braku należytego wysłuchania. Wbrew stanowisku radcy prawnego - okoliczności podnoszone przez niego w zarzucie były przedmiotem postępowania dyscyplinarnego. W dniu 3 grudnia 2015 r. przesłuchiwany W. M. wskazywał na, jego zdaniem „drastyczne błędy sądu karnego”, w aktach sprawy znajdują się pisma obwinionego kierowane m.in. do Rzecznika Praw Obywatelskich z podobną argumentacją, jako podstawą prośby wniesienia na jego rzecz nadzwyczajnego środka zaskarżenia od prawomocnego orzeczenia Sądu karnego. Również w piśmie z dnia 11 maja 2016 r. obwiniony radca prawny W. M. powoływał się na okoliczność, jego zdaniem, niezasadnego skazania go w postępowaniu karnym. Tożsame stanowisko podtrzymał obwiniony wysłuchany na rozprawie Sądu Dyscyplinarnego z dnia 19 maja 2016 r. W kontekście powyższych ustaleń, nie można przychylić się do stanowiska obwinionego, jakoby nie został on należycie wysłuchany. Zarzut ten stanowi jedynie niczym nieuzasadnioną polemikę z prawidłowością rozstrzygnięcia Sądu I instancji.

Na uwzględnienie nie zasługiwał także zarzut braku pomocy ze strony Okręgowej Izby Radców Prawnych oraz wsparcia ze strony Dziekana i Rady OIRP w Zielonej Górze przy ubieganiu się obwinionego o wniesienie kasacji przez Rzecznika Praw Obywatelskich. Zarzut ten nie może zostać w żaden sposób merytorycznie powiązany z postępowaniem dyscyplinarnym prowadzonym przeciwko W. M., zaś żaden przepis prawa nie statuuje takiego obowiązku po stronie organów samorządu.

Podobnie, niezasadnie obwiniony wskazuje na aspekt „toczącego się głównego procesu karnego” jako podstawy zawieszenia postępowania dyscyplinarnego. Zarzut ten nie mógł odnieść zamierzonego skutku albowiem postępowanie karne przeciwko radcy prawnemu W. M. zostało prawomocnie zakończone wyrokiem skazującym (vide wyrok Sądu Rejonowego w S.z dnia 27 maja 2014 r., sygn. akt (...) oraz wyrok Sądu Okręgowego w G. z dnia 25 czerwca 2015 r., sygn.(...)). Kasacja, którą obwiniony zdaje się traktować jako kolejną instancję odwoławczą ma charakter nadzwyczajnego środka zaskarżenia, środka wyjątkowego, przysługującego od „prawomocnego”, a więc już niezaskarżalnego w zwykłym toku instancji orzeczenia sądu odwoławczego kończącego postępowanie sądowe. Złożenie przez obwinionego podania do Rzecznika Praw Obywatelskich z prośbą o wniesienie kasacji w jego sprawie nie jest równoznaczne z dalszym tokiem sprawy, jak stara się wywodzić radca prawny. Postępowanie to jest postępowaniem ostatecznie zakończonym prawomocnym orzeczeniem i nie można uzależniać toku postępowania dyscyplinarnego od jedynie hipotetycznego pozytywnego rozpatrzenia podania przez Rzecznika Praw Obywatelskich. Podzielić w tym miejscu należy stanowisko Sądu I instancji, że zgodnie z treścią przepisu art. 22 § 1 K.p.k. postanowienie o zawieszeniu postępowania nie jest orzeczeniem kończącym postępowanie, lecz decyzją wydaną w związku z czasową, choć długotrwałą przeszkodą uniemożliwiającą prowadzenie procesu, a za taką nie może być w żadnym względzie uznana próba nadzwyczajnego wzruszenia prawomocnie zakończonego postępowania karnego, od którego de facto obwinionemu nie przysługuje kasacja, a może jedynie ubiegać się o jej wniesienie przez Rzecznika Praw Obywatelskich.

Nietrafny okazał się również zarzut naruszenia przez Sąd I instancji przepisów prawa materialnego w postaci art. 74 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 101 § 1 pkt 4 K.k. w zw. z art. 102 K.k. i w zw. z art. 4 § 1 K.k. poprzez nie zastosowanie wobec obwinionego ustawy względniejszej, a tym samym nieprawidłowe stwierdzenie, iż w sprawie nie doszło do przedawnienia karalności dyscyplinarnej czynu.

Art. 74 ust. 3 ustawy o radcach prawnych stanowi, iż jeżeli czyn zawiera znamiona przestępstwa, przedawnienie dyscyplinarne następuje dopiero z upływem okresu przedawnienia karalności przestępstwa. Okresy przedawnienia określone w Kodeksie Karnym są zróżnicowane i przewidują odrębne czas dla różnych kategorii przestępstw. Kryterium zróżnicowania okresów przedawnienia jest waga przestępstwa odbita w nazwie jego rodzaju gatunkowego. W art. 101 § 1 pkt 2a-4 K.k. zostały rozwarstwione okresy przedawnienia dla występów ściganych z oskarżenia publicznego, w zależności od wysokości kary grożącej za występ. Jeżeli sprawca popełnił występ zagrożony karą pozbawienia wolności przekraczającą w górnym wymiarze 5 lat - okres przedawnienia wynosi lat 15, jeśli występ zagrożony karą pozbawienia

wolności przekraczającą 3 lata - przedawnienie następuje po 10 latach, zaś jeśli chodzi o pozostałe występki - przedawnienie wynosi lat 5.

Zgodnie z treścią art. 233 § 1 K.k. w zw. z art. 18 § 2 K.k., w brzmieniu obowiązującym w chwili popełnienia przez obwinionego czynu, a będącymi podstawą prawomocnego skazania obwinionego radcy prawnego W. M. w postępowaniu karnym, przestępstwo podżegania do składania fałszywych zeznań zagrożone było karą pozbawienia wolności do lat 3. Po zmianie Kodeksu karnego z dnia 15 kwietnia 2016 r. zagrożenie karą tegoż przestępstwa wynosi od 6 miesięcy do 8 lat kary pozbawienia wolności, mając jednak na uwadze treść art. 4 § 1 K.k., tj. jeżeli w czasie orzekania obowiązuje ustawa inna niż w czasie popełnienia przestępstwa, stosuje się ustawę nową, jednakże należy stosować ustawę obowiązującą poprzednio, jeżeli jest względniejsza dla sprawcy - stąd też okres samego przedawnienia ustala się w oparciu o przepisy względniejsze, tj. zastosowanie znajduje art. 101 § 1 K.k. i czyn obwinionego co do zasady ulega przedawnieniu karalności po 5 latach.

Niemniej jednak, zgodzić należy się z prawidłową konstatacją Sądu I instancji, że obwinionemu umknęła z pola widzenia zmiana w zakresie treści art. 102 K.k., wprowadzona ustawą z dnia 15 stycznia 2016 r. o zmianie ustawy - Kodeks Karny (Dz. U. z 2016, poz. 189), zgodnie z którą „jeżeli w okresie, o którym mowa w art. 101, wszczęto postępowanie, karalność przestępstw określonych w art. 101 § 1 ustaje z upływem 10 lat, a w pozostałych wypadkach - z upływem 5 lat od zakończenia tego okresu”. Ustawa nowelizująca przepis zawiera przepisy intertemporalne i zgodnie z art. 2 ustawy „do czynów popełnionych przed wejściem w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy Kodeksu karnego o przedawnieniu w brzmieniu nadanym tą ustawą, chyba, że termin przedawnienia już upłynął”. Konsekwencje nowych przepisów dotyczących przedłużenia okresów przedawnienia karalności i wprowadzenia innej jego podstawy są dla sprawców mniej korzystne od poprzednio obowiązujących. W ustawie nowelizującej wprowadzona została regulacja bezpośrednio nakazująca stosowanie ustawy nowej, co oznacza, że w odniesieniu do przedłużenia terminów przedawnienia karalności i nowej podstawy nie ma zastosowania art. 4 § 1 K.k. Tak więc stosuje się ustawę nową nie uwzględniając tego, że zawiera ona zastrzeżenie warunków przedłużenia okresów przedawnienia karalności (vide Kodeks Karny. Komentarz, red. prof. dr hab. A. Grześkowiak, prof. dr hab. Krzysztof Wiak). Konkludując, przepis art. 4 § 1 K.k. obowiązuje w zakresie, w jakim przestępstwo popełnione przez obwinionego w chwili czynu zagrożone było mniejszą karą, bowiem karą pozbawienia wolności do lat 3, a więc względniejszą niż na dzień orzekania sądu dyscyplinarnego, jednak mocą ustawy z dnia 15 stycznia 2016 r. nie obowiązuje w zakresie, w jakim przedłuża terminy okresów przedawnienia. I tak, zgodnie z art. 101 § 1 pkt 4 K.k. w zw. z art. 102 K.k. w nowym brzmieniu i art. 233 § 1 K.k. karalność przestępstwa opisanego w art. 233 § 1 w zw. z art. 18 § 2 K.k. ustaje z chwilą upływu lat 15 od chwili jego popełnienia.

Wobec powyższego, czyn opisany w pkt 1 wniosku o ukaranie obwinionego, popełniony 23 kwietnia 2006 r. ulegnie przedawnieniu z dniem 23 kwietnia 2021 roku (nie zaś jak wskazał omyłkowo Sąd I instancji z końcem 22 kwietnia 2021 r.) a czyn opisany w punkcie 2, popełniony 18 czerwca 2006 r. ulegnie przedawnieniu z dniem 18 czerwca 2021 r. (nie zaś jak omyłkowo wskazał Sąd I instancji z końcem 17 czerwca 2021 r.).

Końcowo już odnieść należy się do zarzutu rażącej niewspółmierności kary. Obwiniony formułując zarzut wskazuje na upływ czasu od popełnienia zarzucanego mu czynu, tj. okresu ponad 10 lat, który w jego ocenie winien przemawiać za wymierzeniem mu kary mniej surowej.

Z taką konstatacją nie sposób się zgodzić, albowiem upływ czasu od popełnienia przez radcę prawnego czynu, stanowiącego delikt dyscyplinarny opisany w treści art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych, tj. postępowania sprzecznego z prawem i godnością zawodu nie ma wpływu na rodzaj wymierzonej mu kary. Każdorazowo Sąd Dyscyplinarny ocenia charakter i rodzaj dokonanych naruszeń w kontekście obowiązujących członków samorządu norm prawnym i etycznych, wymierzając karę stosowną do stwierdzonego przewinienia. W tym miejscu wskazania wymaga, że obwiniony, wykonując zawód zaufania publicznego, dopuścił się czynu szczególnie karygodnego i naruszającego porządek prawny, albowiem podżegał świadka do składania fałszywych zeznań. Czyn ten bezpośrednio godzi w wizerunek nie tylko samego obwinionego, ale całego samorządu radcowskiego, podważając zaufanie obywateli jak i organów wymiaru sprawiedliwości do całej korporacji zawodowej. W tym stanie rzeczy, Wyższy Sąd Dyscyplinarny podziela ustalenia Sądu I instancji, iż karą adekwatną do popełnionego przewinienia jest kara zawieszenia w prawie do wykonywania zawodu na okres 6 miesięcy oraz dodatkowo zakaz wykonywania patronatu na okres 2 lat. (za oba czyny).

W tym miejscu odnieść jednak należy się do trafności odwołania Ministra Sprawiedliwości w zakresie, w jakim zarzucił on Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu Okręgowej Izby Radców Prawnych w Zielonej Górze obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 65¹ ust. 1 ustawy o radcach prawnych poprzez zaniechanie wymierzenia kary łącznej w przypadku jednoczesnego ukarania za przewinienia dyscyplinarne skarżonego orzeczenia karami jednostkowymi zawieszenia prawa do wykonywania zawodu.

Zgodnie z powołanym przepisem w razie jednoczesnego ukarania za kilka przewinień dyscyplinarnych sąd dyscyplinarny wymierza karę za poszczególne przewinienia, a następnie karę łączną. Słusznie zatem w odwołaniu podnosi Minister, iż Sąd I instancji winien był w przedmiotowej sprawie wymierzyć obwinionemu karę łączną, nie zaś poprzestawać na wymierzeniu tożsamyh kar jednostkowych za oba popełnione czyny, tj. kary zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na czas 6 miesięcy oraz dodatkowo na podstawie art. 65 ust. 2 b ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych zakaz patronatu na czas 2 lat zarówno za czyn opisany w punkcie 1.1 jak i 1.2.

Nie można jednak zgodzić się z wnioskiem odwołania w przedmiocie wymierzenia radcy prawnemu W. M. kary łącznej 1 roku zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego oraz dodatkowo, na podstawie art. 65 ust. 2b ustawy o radcach prawnych 4 lat zakazu wykonywania patronatu. Zgodnie z treścią art. 74¹ pkt 2 ustawy o radcach prawnych w zakresie nieuregulowanym ustawą w drodze odesłania z zastosowanie znajdują przepisy działu

I-III Kodeksu karnego. Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 23 marca 2016 r., sygn.. akt IV KK 70/16 „przepisy art. 85 i art. 86 KK określają w sposób ogólny zasady orzekania kary łącznej (...) jest przy tym oczywiste, że orzeczenie kary łącznej nie musi przynosić skazanemu korzyści, to jest orzeczenia kary łącznej w wymiarze niższym od arytmetycznej sumy poszczególnych kar. Stąd zastosowanie którejkolwiek z zasad: absorpcji, asperacji czy kumulacji przy orzekaniu tak kary łącznej, jak i wydawaniu wyroku łącznego uwarunkowane jest przede wszystkim relacjami zachodzącymi pomiędzy prawomocnie osądzonymi czynami, objętymi tymże skazaniem. Relacje te sprowadzają się do określenia, jak bliski związek przedmiotowo-podmiotowy łączy te czyny oraz w jakich odstępach czasu zostały one popełnione. Im bliższe są te relacje, tym bardziej wyrok łączny powinien być zbliżony do dopuszczalnego minimum, uwarunkowanego wysokością kar orzeczonych za przestępstwa objęte tym wyrokiem”.

W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, charakter popełnionych przez obwinionego czynów, które bez wątpienia przemawiają za ich naganną oceną, co zresztą znajduje wyraz w rozstrzygnięciu o karze, nie pozwala jednakże na zastosowanie zasady kumulacji. Czyny te pozostają w bliskim związku przedmiotowo - podmiotowym (dotyczą tego samego czynu popełnionego w stosunku do tej samej osoby) oraz popełnione były w relatywnie krótkich odstępach czasu.

W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego cel kary zostanie osiągnięty poprzez wymierzenie radcy prawnemu łącznej kary 9 miesięcy zawieszenia prawa do wykonywania zawodu oraz na podstawie art. 65 ust. 2 b 3 lat zakazu patronatu za czyny opisane w punkcie 1.1 i 1.2. Wymiar powyższy jest adekwatny do popełnionych czynów i dolegliwością nie przekracza stopnia winy obwinionego.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w sentencji.

O kosztach postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym orzeczono w oparciu o przepis art. 70⁶ ustawy o radcach prawnych w związku z § 1 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 oraz § 3 ust. 2 uchwały nr 86/K/2015 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015 r. w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego.